

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā
Rīgā 2021.gada 21.maijā

Tiesa šādā sastāvā: senatores Dzintra Amerika, Vēsma Kakste, Diāna Makarova

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz biedrības „AUTO ASOCIĀCIJA” pieteikumu par Konkurences padomes 2014.gada 14.jūlija lēmuma Nr. E02-37 atcelšanu, sakarā ar Konkurences padomes kasācijas sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas 2017.gada 30.maija spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Konkurences padome ar 2014.gada 14.jūlija lēmumu Nr. E02-37 (turpmāk – lēmums) pieteicējas biedrības „AUTO ASOCIĀCIJA” (turpmāk arī – asociācija) darbības konstatēja Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas pārkāpumu un uzlika pieteicējai naudas sodu 10 429,92 *euro* apmērā.

Lēmumā atzīts, ka asociācijas ietvaros ir apspriesti jautājumi un/vai panāktas vienošanās attiecībā uz jautājumiem, kas katram tirgus dalībniekam lenjami individuāli un neatkarīgi. Proti, asociācijas biedri kopīgi apsprieduši jautājumus par apdrošināšanas akciju sabiedrību darbībām, izmaksājot atfidzības skaidrā naudā, par saskaņotu darbību īstenošanu ar līzingu devējiem līzingu automašīnu apdrošināšanas izmaksu gadījumos, normstundu aprēķināšanas pamatprincipiem un „koridoru”, kādā pieļaujamas cenu svārstības normstundu likmēs. Tāpat asociācijas biedri saskaņojuši kopīgus komerciālus noteikumus, apspriežot un/vai vienojoties ar Latvijas Līzingu Devēju Asociāciju (turpmāk – līzingu devēju asociācija) par būtiskiem līzingu darījumu pamata noteikumiem, proti, ka operatīvā līzingu gadījumā tehniskās apkopes un remontu jāveic attiecīgo automašīnu marku pilnvaroto pārstāvju servisos, kā arī veidojuši kopīgu stratēģiju un sadarbību ar apdrošināšanas akciju sabiedrībām. Lēmumā secināts, ka asociācijas darbības ir atzīstamas par konkurenci ierobežojošām pēc mērķa.

Pieteicēja iesniedza pieteikumu tiesā par lēmuma atcelšanu.

[2] Administratīvā apgabaltiesa ar 2017.gada 30.maija spriedumu pieteikumu apmierināja. Spriedums pamatots ar šādiem argumentiem.

[2.1] Konkurences padome ir atzinusi pieteicējas darbības kā konkurenci ierobežojošas pēc mērķa, līdz ar to secinājusi, ka kaitīgo seku pierādīšana nav nepieciešama. Pieteicēja tam nepiekrīt un uzskata, ka Konkurences padomei bija jāizvērtē, vai konkurence ir tikusi ierobežota pēc sekām.

[2.2] Atbilstoši Konkurences likuma 11.pantam ir aizliegtas tādas tirgus dalībnieku vienošanās, kuru mērķis vai sekas ir konkurences kavēšana, ierobežošana vai deformēšana.

Normā ietvertais aizliegums tiek pārkāpts ar vienošanos, kuras mērķis vai sekas – tātad alternatīvi – ir konkurences kavēšana, ierobežošana vai deformēšana. Atšķirība starp „pārkāpumiem mērķa dēļ” un „pārkāpumiem seku dēļ” ir saistīta ar apstākli, ka noteiktu veidu vienošanās starp uzņēmumiem jau pēc sava rakstura var tikt uzskatītas par normālai konkurences funkcionēšanai kaitējošām. Vienošanās pret konkurenci ierobežojošs mērķis ir konstatējams tad, ja tai piemīt tik augsts potenciāls nelabvēlīgi ietekmēt konkurenci, ka nav jānorāda tās faktiskā ietekme uz tirgu. Tātad, ja ir pamats konstatēt vienošanās pret konkurenci vērsto mērķi, vienošanās ietekme uz konkurenci nav jāvērtē. Turpretim, ja vienošanās satura analizē neatklājas, ka konkurencei tiek kaitēts pietiekamā mērā, būtu jāpārbauda tās sekas, un, lai uz vienošanos attiecinātu aizliegumu, jāsavāc pierādījumu kopums, no kura izriet, ka konkurence faktiski un būtiski ir tikusi vai nu nepieļauta, ierobežota vai izkropļota.

[2.3] Pieteicējai inkriminēti divi pārkāpumi: vienošanās, kas noslēgta ar līzingu devēju asociāciju; pieteicējas biedru apspriestie jautājumi saistībā ar sadarbību ar apdrošināšanas akciju sabiedrībām.

[2.4] Vērtējot Konkurences padomes lēmumā norādītos apsvērumus saistībā ar pieteicējas vienošanos ar līzingu devēju asociāciju, var piekrist, ka vispārīgi tāda vienošanās, kas paredz noteiktu transportlīdzekļu tehnisko apkopi un remontu veikšanu attiecīgo automašīnu marku pārstāvju servisos, var ietekmēt konkurences apstākļus noteiktā tirgū. Taču, lai par to pārliecinātos, ir nepieciešams noskaidrot tirgu raksturojošos tiesiskos un ekonomiskos datus.

Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 7.punkts *expressis verbis* prasa definēt vismaz konkrēto tirgu. Turklāt saskaņā ar Konkurences padomes norādīto tiesu praksi ir nepieciešams arī konstatēt, ka asociācijas lēmuma (rekomendāciju) adresātiem ir būtiska ietekme uz konkurenci konkrētajā tirgū.

Konkurences padomes sniegtajā informācijā par izmaiņām mehānisko transportlīdzekļu remonta un tehnisko apkopi tirgos norādīts uz šādiem konkrētiem tirgiem: 1) garantijas remonts; 2) tehniskās apkopes un remontdarbi, ko nesedz garantija, garantijas perioda laikā; 3) remonts un tehniskās apkopes pēc garantijas perioda. Taču izskatāmajā lietā nav izvērtēts un definēts konkrētais tirgus, kuru, iespējams, ir ietekmējusi aplūkotā vienošanās.

Lēmumā, atsaucoties uz asociācijas mājaslapā publicēto informāciju, vien norādīts, ka asociācijas biedri ir 45 komersanti un asociācijas biedri ir lielākie jaunu automašīnu tirgotāji un automašīnu apkopi un remontdarbu veicēji Latvijā. Attiecībā uz apstākli, ka pieteicējas biedriem varētu būt būtiska ietekme jaunu automašīnu pārdošanas tirgū Latvijā, par to nav šaubu, jo to apstiprina arī pieteicējas mājaslapā ievietotā informācija. Taču, cik noprotams no lēmuma, konkrētā vienošanās neietekmē jaunu automašīnu pārdošanas izplatīšanas tirgu. Bet attiecībā par pieteicējas biedru būtisku ietekmi automašīnu apkopi un remontdarbu tirgū pārlicības nav, jo, piemēram, asociācijas padomes 2009.gada 9.decembra sēdes protokolā norādīts, ka tās

biedri pārstāv vien 20% no virsbūves remonta un krāsošanas tirgus dalībniekiem Savukārt Valsts ieņēmumu dienests, analizējot nozares rādītājus, ir konstatējis, ka automobiļu apkopes un remonta nozari kā pamatdarbības veidu Latvijā ir reģistrējuši 4582 nodokļu maksātāji. Arī Lursoft dati liecina, ka ar darbības veidu „automobiļu apkope un remonts” komercrēģistrā ir reģistrēti 3611 uzņēmumi. Taču Konkurences padome lēmumā nav ne tikai definējusi konkrēto tirgu, bet nav arī sniegusi nekādus pārbaudāmus un novērtējamus datus, kas ļautu novērtēt pieteicējas biedru ietekmi.

[2.5] No lēmuma nav gūstama arī atbilde uz to, vai līzīga automašīnu apkopju un remonta tirgus veido atsevišķu tirgu, vai un kādā mērā tas korelē ar garantijas remontu tirgu un citiem konkrētajiem tirgiem. Apgabaltiesas ieskatā līzīga automašīnu apkopju un remonta tirgus varētu būt visciešāk saistīts ar garantijas remontu tirgu.

No Konkurences padomes mājaslapā sniegtās informācijas par izmaiņām mehānisko transportlīdzekļu remonta un tehnisko apkopju tirgos izriet, ka garantijas remonta pakalpojumu pamatā veic tikai pilnvarotie remontētāji. Līdz ar to par konkrētās preces tirgu ir atzīstams garantijas remonta pakalpojums katrai automobiļa markai atsevišķi. Nosakot konkrēto ģeogrāfisko tirgu, jāņem vērā, cik pilnvaroto remontētāju (vai neatkarīgo servisu, kuriem ir šādas tiesības) ir attiecīgai automašīnu markai Latvijā un kur tie ģeogrāfiski izvietoti. Savukārt par šķērslī ienākšanai tirgū atzīstamas augstās izmaksas, kas saistītas ar datu bāzu, programmatūru, inventāra iegādi. Diagnostikas apguve nav tikai programmas iegāde, tas ir plašs, komplekss un finansiāli ļoti apjomīgs ilgtermiņa ieguldījums, kas var ietvert arī dažādus periodiskus finansiālus izdevumus, piemēram, servisa darbinieku apmācību.

Iepriekš minētie apstākļi – spēkā esošās garantijas, remonta uzņēmumu kvalitātes kritēriji, pieeja nepieciešamajai tehniskajai informācijai, augstās izmaksas ienākšanai konkrētajā tirgū – būtu novērtējami, lai izvērtētu konkurences apstākļus starp asociācijas biedriem, kas, presumējams, ir arī pilnvarotie remontētāji, un neatkarīgajiem remontētājiem. Turklāt jāņem arī vērā, ka remonta pakalpojumu tirgū konkurence pastāv arī starp pilnvarotajiem remontētājiem (attiecībā uz citas markas automašīnu remontu). Taču lēmumā šie apstākļi nav vērtēti.

Lēmumā arī norādīts, ka prasība par jaunu automašīnu remontu un apkopju veikšanu attiecīgo automašīnu pilnvaroto pārstāvju servisos ir pretrunā ar Komisijas 2010.gada 27.maija regulas Nr. 461/2010 par Līguma par Eiropas Savienības darbību 101.panta 3.punkta piemērošanu vertikālu nolīgumu un saskaņotu darbību kategorijām mehānisko transportlīdzekļu nozarē (turpmāk – regula Nr. 461/2010) mērķiem. Tajā pašā laikā no lēmuma noprotams, ka starp pieteicējas biedriem un līzīga uzņēmumiem pastāv izpirkumnomas attiecības. Taču izpirkumnomas līgumiem vispārīgie Eiropas Savienības noteikumi vertikālo nolīgumu jomā nav piemērojami. Šie līgumi neietilpst arī Mehānisko transportlīdzekļu grupu atbrīvojuma regulas piemērošanas jomā (Pamatnostādņu vertikālo ierobežojumu jomā 2010/C 130/01 26.punkts). Lēmumā nav sniegts saimnieciski tiesisko attiecību izvērtējums, kas vienošanās laikā pastāvēja starp pieteicējas biedriem un līzīga uzņēmumiem.

[2.6] Saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas judikatūru, lai novērtētu, vai nolīgums starp uzņēmumiem vai uzņēmumu asociācijas lēmums pietiekami kaitē konkurencei, lai tas varētu tikt uzskatīts par konkurences tiesību pārkāpumu, ir jāizvērtē tā noteikumu saturs, mērķi, kurus iecerēts sasniegt, kā arī saimnieciski tiesiskais konteksts, kurā tas ietilpst. Vērtējot šo kontekstu, ir vienlīdz jāņem vērā ietekmēto preču vai pakalpojumu iedaba, kā arī faktiskie attiecīgā tirgus vai tirgu darbības un struktūras apstākļi. Bet Konkurences padome ir vien aprobežojusies ar asociācijas padomes sēžu protokolu atreferējumu, nesniedzot ne ziņas par ietekmētā tirgus saimnieciski tiesisko kontekstu, ne konkrētā tirgus ekonomisko izvērtējumu.

Atzīstams, ka Konkurences padome nav pienācīgi noskaidrojusi visus lietā būtiskos apstākļus un nav ieguvusi pierādījumus, kas ļautu secināt, ka pieteicējas vienošanās rada pietiekamu kaitējumu konkurencei, lai varētu atzīt, ka tā ir uzskatāma par aizliegtu vienošanos pēc mērķa. Pārkāpuma pierādīšanas pienākums ir iestādei, un tai ir jāspēj sniegt pierādījumus, lai pārliecinātos pierādītu pārkāpumu veidojošo apstākļu esību.

[2.7] Lēmumā ir arī secināts, ka pieteicējas un līzīga devēju asociācijas vienošanās izpilde bija atkarīga tikai no līzingu devējiem, kuri šos noteikumus, par ko abas asociācijas ir vienojušās, iekļauj/neiekļauj operatīvā līzīga līgumos. Līdz ar to secināms, ka asociācijas biedri Konkurences padomes lēmumā norādīto vienošanos nemaz nespēj īstenot, savukārt līzīga devēji darbojas saistītā tirgū un nekonkurē ar pieteicēju. Lai gan lēmumā aprakstītā vienošanās neatbilst klasiska kartēļa vienošanās pazīmēm, lēmumā nav sniegts pamatojums pieteicējas saukšanai pie atbildības par kartēļa vienošanos.

[2.8] Konkurences padome ir atzinusi par pārkāpumu arī pieteicējas biedru rīcību, asociācijas ietvaros apspriežot jautājumus par sadarbības veidošanu ar apdrošināšanas akciju sabiedrībām, apdrošināšanas akciju sabiedrību darbībām, izmaksājot negadījumu atlīdzības skaidrā naudā, par sadarbību ar līzīga devējiem līzīga automašīnu apdrošināšanas izmaksu gadījumos, normstundu aprēķināšanas pamatprincipiem un „koridoru”, kādā pieļaujamas cenu svārstības normstundu likmēs.

Konkurences padome savus secinājumus ir pamatojusi ar asociācijas biedru un asociācijas padomes protokolos paustajiem viedokļiem.

No asociācijas 2007.gada 8.februāra biedru sapulces protokola konstatējams, ka biedri ir uzklaušījuši valdes priekšsēdētāja ziņojumu par pieteicējas galvenajiem darbības virzieniem, tostarp par sadarbību ar Latvijas Apdrošinātāju asociāciju ar mērķi aizstāvēt asociācijas biedru intereses. Vairāk informācijas ne protokols, ne arī Konkurences padomes lietas materiāli par apspriesto jautājumu nesniedz.

Tāpat, izvērtējot lēmumā atreferētos atsevišķu asociācijas padomes locekļu viedokļus un asociācijas padomes sēžu protokolus, secināms, ka šo protokolu saturs pats par sevi neliecina par tādu informācijas apspriešanu asociācijas biedru starpā, kas ļautu konstatēt aizliegtu kartēļa vienošanos pēc mērķa. Lietā nav arī informācijas, ka asociācijas un apdrošināšanas akciju sabiedrību sadarbības līgums būtu jebkad noslēgts.

No Konkurences padomes atreferētajiem asociācijas padomes sēžu protokolom redzams, ka apdrošināšanas akciju sabiedrību darbības, izmaksājot negadījumu atlīdzības skaidrā naudā, ir apspriestas, jo šīs atlīdzības tiek izmaksātas apmērā, kas nesedz remonta izmaksas, un rezultātā automašīnas netiek saremontētas. Taču pieteicējas biedri, kuri ir uzņēmies atpakaļpirkuma saistību, ir ieinteresēti uzturēt augstāku transportlīdzekļa atlikušo vērtību, ko var nodrošināt situācijā, ja transportlīdzeklim ir veikts atbilstošs remonts. Arī regulas Nr. 461/2010 preambulas 12.punktā norādīts, ka konkurences apstākļi mehānisko transportlīdzekļu pēcpārdošanas tirgū tieši ietekmē sabiedrības drošību tādā veidā, ka transportlīdzekļu vadība var nebūt droša, ja tie ir nepareizi saremontēti.

Savukārt normstundu aprēķināšanas pamatprincipu jautājums ir apspriests, lai varētu atklāt tos gadījumus, kad netiek nomaksāti nodokļi vai izmaksu uzskaitē netiek veikta korekti. No protokolom secināms, ka ir apspriesti nevis kādi individuāli gadījumi, kas saistīti ar kāda biedra komercdarbību, bet gan situācija, kas raksturīga nozarei kopumā un arī prasa kopīgu nozares risinājumu. Proti, asociācijas padomes locekļi ir norādījuši uz nepieciešamību rast risinājumus nozares problēmām, lai apdrošināšanas riska gadījumā automašīnas tiktu atbilstoši remontētas, kā arī lai tirgū esoši dalībnieki, sniedzot remonta pakalpojumus, atbilstoši uzskaitītu izmaksas un maksātu visus nodokļus. To, ka automašīnu remonta pakalpojumu tirgū pastāv būtiska problēma nodokļu nomaksas jomā, ir atzinis arī Valsts ieņēmumu dienests.

[2.9] Arī Konkurences padomes atreferētais apdrošināšanas akciju sabiedrību viedoklis neliecina par pieteicējas biedru apspriesto jautājumu vai vienošanos spēju pietiekamā mērā ietekmēt konkurenci.

[2.10] Lietā ir jāņem vērā arī apstākļi, ka pieteicēja ir biedrība, kurā ir apvienojušies automašīnu tirgotāji un automašīnu apkopju un remontdarbu veicēji. Ņemot vērā biedrības mērķi, kā arī Biedrību un nodibinājumu likuma 10.panta pirmo daļu un Pārskatītās Eiropas Sociālās hartas (spēkā no 2013.gada 1.maija) 1.sadaļas 5.punktu un 2.sadaļas 5.pantu, biedrība ir tiesīga aizstāvēt nozares uzņēmumu tiesības un intereses, tostarp ekonomiskās intereses, un šo interešu aizsardzība nerada Konkurences likuma 11.panta pārkāpumu, ja vien biedrības darbības acīmredzami nav ar mērķi ierobežot konkurenci.

Ņemot vērā, ka lietā nav pierādījumu, ka pieteicējas biedri savā starpā būtu apsprieduši kāda atsevišķa biedra individualizētus komercdarbības

aspektus, vai biedru sensitīvu komercinformāciju, vai arī „klasiskus” karteļa jautājumus par cenām vai tirgus sadali, atzīstams, ka Konkurences padome nav pierādījusi, ka pieteicējas darbības, apspriežot jautājumus par sadarbību ar apdrošināšanas akciju sabiedrībām, ir karteļa vienošanās pēc mērķa. Tas gan nenozīmē, ka lietā aplūkotās vienošanās nevarēja radīt pret konkurenci vērstas sekas. Taču Konkurences padome lietā nav pārbaudījusi un izvērtējusi pieteicējas darbību iespējamo kaitīgumu konkurencei no seku viedokļa.

[2.11] Konkurences padome lietā nav sniegusi pienācīgu pamatojumu, kas ļautu secināt, ka lietā aplūkotās vienošanās rada pietiekamu kaitējumu konkurencei un ir novērtējamas kā konkurenci ierobežojošas pēc mērķa. Konkurences padomes viedoklis par vienošanās potenciāli kaitējošo ietekmi uz konkurenci nav pamatots ar tirgus tiesisko un ekonomisko izvērtējumu vai citiem apstākļiem, kas varētu kalpot par pamatu pieteicējas saukšanai pie atbildības par sevišķi smagu konkurences tiesību pārkāpumu. Lai pamatotu konkurences tiesību pārkāpumu, nepietiek ar iestādes viedokli, bet ir nepieciešams arī objektīvs tirgus apstākļu ekonomisks un tiesisks novērtējums, lai tiesa varētu pārliecināties par iestādes izdarīto secinājumu pamatotību.

[3] Uzskatot, ka apgabaltiesa nepareizi interpretējusi Konkurences likuma 11.panta pirmo daļu un tādējādi izdarījusi kļūdainus secinājumus, Konkurences padome par spriedumu iesniedza kasācijas sūdzību, kas pamatota ar turpmāk norādītajiem argumentiem.

[3.1] Tiesa kļūdaini ir novērtējusi pierādīšanas standartu šajā lietā, kas ir pretrunā Senāta judikatūrai, tādējādi nepamatoti uzskatot, ka šajā lietā ir piemērojams atšķirīgs pierādīšanas standarts.

[3.2] Tiesa kļūdaini konstatējusi, ka vienošanās faktiskā izpilde ir priekšnoteikums konkurences tiesību pārkāpuma konstatēšanai.

[3.3] Tiesa nepamatoti sašaurinājusi vienošanās, kas ierobežo konkurenci pēc mērķa, jēdzienu.

[3.4] Tiesa ir atkāpusies no tiesu prakses aizliegtas vienošanās lietās, norādot uz tirgus noteikšanas būtiskumu un ietekmi uz kvalifikāciju, nesniedzot pienācīgu pamatojumu.

[4] Pieteicēja paskaidrojumos par kasācijas sūdzību norāda, ka apgabaltiesas spriedums ir pareizs, bet kasācijas sūdzība ir noraidāma. Paskaidrojumos norādīti šādi argumenti.

[4.1] Konkurences padome ir kļūdaini izpratusi tiesas apsvērumus, kā arī lietas būtību. Tiesas spriedums atbilst Eiropas Savienības Tiesas un Senāta judikatūrai, tiesa pareizi novērtējusi lietas apstākļus un lēmuma trūkumus. Konkurences padome nav ņēmusi vērā Eiropas Savienības Tiesas iedibināto praksi, saskaņā ar kuru jāņem vērā nolīguma saturs, tā mērķis un esošais vai plānotais piemērošanas ekonomiskais un tiesiskais konteksts, kā arī pušu faktiskā rīcība un uzvedība tirgū, lai novērtētu, vai nolīgumam ir konkurenci ierobežojošs mērķis. Konkurences padome šādu analīzi lēmumā nav izdarījusi, tā nav ievērojusi pierādīšanas standartu saskaņā ar konkurences tiesību praksi un judikatūru.

[4.2] Nav saprotams Konkurences padomes arguments, ka pieteicēja nav pierādījusi, ka vienošanās rezultātā apdrošinātāji neveiktu izmaksas skaidrā naudā, vai būtu „pareizi” definēti normstundu aprēķināšanas pamatprincipi, vai automašīnu tehniskā apkope un remonts tiktu veikts pie pilnvarotajiem remontētājiem, faktiski tiktu nomaksāti nodokļi vai korekti tiktu veikta izmaksu uzskaitē vai uzlabotos automašīnu vadības drošība un *vice versa*. Konkurences padome, izvirzot šādu argumentu, sagrozījusi lietas apstākļus, jo tiesa ir norādījusi, ka lietā nav informācijas, ka asociācijas un apdrošināšanas akciju sabiedrību sadarbības līgums būtu jebkad noslēgts. Neizpratni pastiprina arī Konkurences padomes viedoklis, ka pieteicējai bija jāpierāda šādas vienošanās spēkā esība, pierādot, ka izpildās Konkurences likuma 11.panta otrajā daļā minētie četri kritēriji.

Šāds apgalvojums ir absurds. Pieteicēja ir tiesīga aizstāvēt nozares uzņēmumu tiesības un intereses, tostarp ekonomiskās intereses, kas nerada Konkurences likuma 11.panta pārkāpumu, ja vien biedrības darbībai acīmredzami nav mērķis ierobežot konkurenci. Lietā nav pierādījumu, ka pieteicējas biedri savā starpā būtu apsprieduši kāda atsevišķa biedra individualizētus komercdarbības aspektus vai biedru sensitīvu komercinformāciju, vai arī klasiskus karteļa jautājumus par cenām vai tirgus sadali.

[4.3] Aizliegtas vienošanās pierādīšanas pienākums gulstas uz Konkurences padomi, savukārt pieteicējas pienākums ir izskaidrot savāktos pierādījumus, ko pieteicēja ir darījusi.

Motīvu daļa

[5] Senāts, pārbaudot apgabaltiesas spriedumu, atzīst, ka tas ir pamatots, savukārt kasācijas sūdzības argumenti nerada pamatu tā atcelšanai.

[6] Konkurences padome norāda, ka apgabaltiesa nepamatoti konstatējusi, ka šajā lietā piemērojams atšķirīgs pierādīšanas standarts. Ņemot vērā argumenta formulējumu, secināms, ka kasatore iebilst tam, kādus apstākļus apgabaltiesa ir uzskatījusi par nepieciešamu noskaidrot un novērtēt, pārbaudot to, vai vienošanos mērķis ir bijis kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci. Vienlaikus turpmākie Konkurences padomes apsvērumi, kas vērsti uz minētā argumenta pamatošanu, liecina, ka Konkurences padome pēc būtības iebilst tam, ka apgabaltiesa nav konstatējusi vienošanos mērķi kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci, proti, kasatore izvirza argumentus, kas tās ieskatā apstiprina, ka konkrēto vienošanos mērķis ir bijis kropļot konkurenci un ka nav nepieciešams izvērtēt sekas.

Taču Senāts norāda, ka apgabaltiesa, atsaucoties arī uz Eiropas Savienības Tiesas un Senāta praksi, vispirms jau ir norādījusi uz nepilnībām pārsūdzētā lēmuma pamatojumā tādā kontekstā, ka iestāde nav pārbaudījusi visus nepieciešamos apstākļus, lai secinātu, vai vienošanos mērķis ir konkurences kropļošana.

Apgabaltiesa, vērtējot Konkurences padomes apsvērumus saistībā ar pieteicējas vienošanos ar līzinga devēju asociāciju par noteiktu transportlīdzekļu tehnisko apkopju un remontu veikšanu attiecīgo automašīnu marķu pārstāvju servisos, atzinusi, ka, lai pārliecinātos, vai šāda vienošanās var ietekmēt konkurences apstākļus noteiktā tirgū, ir nepieciešams noskaidrot tirgu raksturojošos tiesiskos un ekonomiskos datus. Apgabaltiesa atsaukusies uz Konkurences likuma 11.panta 7.punktu, saskaņā ar kuru būtu definējams konkrētais tirgus, tāpat arī norādījusi uz nepieciešamību konstatēt, ka asociācijas lēmuma (rekomendāciju) adresātiem ir būtiska ietekme uz konkurenci konkrētajā tirgū. Apgabaltiesa secinājusi, ka Konkurences padome nav izvērtējusi un definējusi konkrēto tirgu, kuru, iespējams, ir ietekmējusi minētā vienošanās, tāpat nav vērtēti tādi apstākļi, kā spēkā esošās garantijas, remonta uzņēmumu kvalitātes kritēriji, pieeja nepieciešamajai tehniskajai informācijai, augstās izmaksas ienākšanai konkrētajā tirgū, kas sekmētu konkurences apstākļu starp asociācijas biedriem izvērtējumu. Apgabaltiesa kritizējusi pārsūdzētā lēmuma pamatojumu, norādot, ka Konkurences padome ir aprobežojusies ar asociācijas padomes sēžu protokolu atreferējumu, bet nav sniegusi ziņas ne par ietekmētā tirgus saimnieciski tiesisko kontekstu, ne konkrētā tirgus ekonomisko izvērtējumu, tādējādi pienācīgi nenoskaidrojot visus lietā būtiskos apstākļus un neiegūstot pierādījumus, kas ļautu secināt, ka pieteicējas vienošanās rada pietiekamu kaitējumu konkurencei, lai varētu atzīt, ka tā ir uzskatāma par aizliegtu vienošanos pēc mērķa.

Arī attiecībā uz asociācijas ietvaros biedru apspriestajiem jautājumiem saistībā ar apdrošināšanas akciju sabiedrībām apgabaltiesa ir atzīnējusi, ka Konkurences padome nav sniegusi pienācīgu pamatojumu, kas ļautu secināt, ka arī šī vienošanās rada pietiekamu kaitējumu konkurencei un ir novērtējama kā konkurenci ierobežojoša pēc mērķa. Apgabaltiesa norādījusi, ka nav pietiekami norādīt iestādes viedokli, bet ir nepieciešams objektīvs tirgus apstākļu ekonomisks un tiesisks novērtējums, lai tiesa varētu pārliecināties par iestādes izdarīto secinājumu pamatotību.

[7] Kasācijas sūdzībā nav argumentu, kas atspēkotu minētos apgabaltiesas apsvērumus. Konkurences padome vienīgi atsauca uz Senāta 2009.gada 29.jūnija spriedumu lietā Nr. SKA-234/2009 un 2014.gada 3.februāra spriedumu lietā Nr. SKA-3/2014, nepaskaidrojot, kādā veidā tiesas spriedums izskatāmajā lietā nonāk pretrunā ar minēto Senāta judikatūru.

Turklāt Konkurences padome nav ņēmusi vērā, ka Senāts 2014.gada 3.februāra sprieduma lietā Nr. SKA-3/2014 (A43009211), kas ierosināta, pamatojoties uz SIA „Rimi Latvia”, SIA „Supernetto” un SIA „Plesko Real Estate” pieteikumu, 9.punktā ir precizējis savu pieeju, kas pausta Senāta 2009.gada 29.jūnija sprieduma lietā Nr. SKA-234/2009 (A42426505) 20.punktā, kur tika atzīts, ka Konkurences likuma 11.panta 1.–7.punktā paredzēto darbību mērķis objektīvā nozīmē vienmēr ir vērsts pret konkurenci un to sekas parasti ir konkurences kavēšana, ierobežošana vai deformēšana. Senāts 2014.gada 3.februāra spriedumā lietā Nr. SKA-3/2014, citstarp atsaucoties uz Eiropas Savienības Tiesas praksi, norādīja, ka konkurenci ierobežojošs mērķis ir tad, ja ierobežojumi pēc savas būtības spēj ierobežot konkurenci Konkurences likuma 11.panta izpratnē. Tie ir ierobežojumi, kuriem piemīt tik augsts potenciāls nelabvēlīgi ietekmēt konkurenci, ka nav jānorāda to faktiskā ietekme uz tirgu. Šā pieņēmuma pamatā ir apsvērumi par ierobežojuma nopietnību un pieredze, kas liecina par to, ka šādi mērķtiecīgi konkurences ierobežojumi var nelabvēlīgi ietekmēt tirgu un brīvu, godīgu un vienlīdzīgu konkurenci. Ja ir konstatēts, ka nolīgumam ir konkurenci ierobežojošs mērķis, attiecīgā nolīguma faktiskā vai potenciālā ietekme uz tirgu nav jāanalizē. Lai novērtētu, vai nolīgumam ir konkurenci ierobežojošs mērķis, jāņem vērā nolīguma saturs, tā mērķi un esošais vai plānotais piemērošanas ekonomiskais un tiesiskais konteksts, kā arī pušu faktiskā rīcība un uzvedība tirgū (*sprieduma 8. un 9.punkts*).

Šeit arī jāņem vērā Senāta 2015.gada 29.decembra spriedums lietā Nr. SKA-8/2015 (A43011212), kas ierosināta, pamatojoties uz SIA „MAXIMA Latvija” pieteikumu, un 2016.gada 7.janvāra spriedums lietā Nr. SKA-3/2016 (A43012612), kas ierosināta, pamatojoties uz SIA „PALINK” pieteikumu, kuros ir līdzīgi faktiskie un tiesiskie apstākļi, kādi tika aplūkoti Senāta 2014.gada 3.februāra spriedumā lietā Nr. SKA-3/2014, uz kuru Konkurences padome atsauca kasācijas sūdzībā. Minētajos spriedumos papildus atzīts, ka konkurences ierobežojuma „mērķa dēļ” jēdziens ir jāinterpretē šauri un tas var tikt piemērots tikai noteiktiem uzņēmumu savstarpējās koordinācijas veidiem, kuru kaitējuma konkurencei līmenis ir pietiekams, lai varētu tikt atzīts, ka nav jāpārbauda to sekas (*minēto spriedumu 10.punkts*, sk. arī spriedumus, uz kuriem ir atsaucies minētajos Senāta nolēmumos: *Eiropas Savienības Tiesas 2015.gada 26.novembra spriedumu lietā „MAXIMA Latvija”, C-345/14, ECLI:EU:C:2015:784, un 2014.gada 11.septembra spriedumu lietā „Groupement des Cartes Bancaires”, C-67/13 P, ECLI:EU:C:2014:2204*).

[8] Kasatore atsaukusies uz konkrētām Eiropas Savienības Tiesas prakses atziņām, tādējādi uzsverot, ka konkrētajā gadījumā vienošanās jau pēc sava rakstura var tikt uzskatīta par kaitējošām normālas konkurences funkcionēšanai un negatīvo seku – tirgus kropļošana – iestāšanos var prezumēt. Konkurences padome arī norāda, ka apgabaltiesa, atzīstot, ka pieteicējas darbības ir novērtējamas atbilstoši seku pierādīšanas standartam, ir atsaukusies uz tādu judikatūru, kas attiecas uz vertikāliem nolīgumiem. Konkurences padome paūz neizpratni par to, kādu apsvērumu dēļ apgabaltiesa uzskatījusi, ka vienošanās neatklāj pietiekamu kaitējumu konkurencei, kā arī attiecībā uz vienošanos saistībā ar apdrošināšanas akciju sabiedrībām norāda, ka nepiekrīt apgabaltiesas apsvērumiem, to pamatojot ar saviem apsvērumiem, kāpēc šāda vienošanās nav pieļaujama.

Senāts atzīst, ka ar šiem argumentiem Konkurences padome vienīgi paūz savu uzskatu par to, kāpēc vienošanās ir novērtējamas kā tādas, kas kropļo konkurenci „mērķa dēļ”, tādējādi veidojot spriedumam „paralēlu” argumentāciju, bet nekādi neatspēkojot tiesas secinājumus par noskaidrojamiem apstākļiem lietā, lai varētu izdarīt secinājumus par konkurences kropļošanu „mērķa dēļ”. Vēl jo vairāk tādēļ, ka Konkurences padome, citējot atsevišķas Eiropas Savienības Tiesas atziņas, ir izvairījusies pieminēt, ka arī tie Tiesas spriedumi, uz kuriem tā atsauca, paredz nepieciešamību novērtēt noteiktus apstākļus, lai varētu izdarīt secinājumus par to, vai nolīgums ierobežo konkurenci „mērķa dēļ” (arī attiecībā uz horizontālām vienošanām). Piemēram, Eiropas Savienības Tiesas 2013.gada 14.marta sprieduma lietā *Allianz Hung?ria Biztos?tó u. c., C-32/11, ECLI:EU:C:2013:160*, 36.punktā ir norādīts: lai novērtētu, vai nolīgums ierobežo konkurenci „mērķa dēļ”, ir jāizvērtē tā noteikumu saturs, ar to sasniegt gribētie mērķi, kā arī saimnieciski tiesiskais konteksts, kurā tas ietilpst. Vērtējot šo saimnieciski tiesisko kontekstu, ir vienlīdz jāņem vērā ietekmēto preču vai pakalpojumu iedaba, kā arī faktiskie attiecīgā tirgus vai tirgu darbības un struktūras apstākļi (arī *Eiropas Savienības Tiesas sprieduma lietā „Groupement des Cartes Bancaires” 49.–53.punkts*).

Kā norādījis ģenerālvokāts Henriks Saugmandsgors Ēe (*Henrik Saugmandsgaard Oe*) savos 2017.gada 21.septembra secinājumos ([ECLI:EU:C:2017:714](#)), kas sniegti lietā *F. Hoffmann-La Roche Ltd u. c., C-179/16, ECLI:EU:C:2018:25*, lai noteiktu, vai konkrētai koluzīvai rīcībai mērķa dēļ ir ierobežojošs raksturs, ir jāņem vērā tās noteikumu saturs, mērķi, ko ar to ir paredzēts sasniegt, kā arī tās ekonomiskais un juridiskais konteksts. Šis konteksts tostarp skar preču vai pakalpojumu iedabu, kā arī faktiskos attiecīgā tirgus vai tirgu darbības un struktūras apstākļus. Šī individuālā un detalizētā pārbaude it īpaši palīdz „saprast” attiecīgo saskaņoto darbību „ekonomisko nozīmi un patieso jēgu”. Attiecīgā gadījumā tā ļauj pārbaudīt, vai ar alternatīvu izskaidrojumu ir ticami pamatots, kā tiek īstenots pret konkurenci vērsts mērķis (*secinājumu 147., 148.punkts*).

Papildus Senāts vērš uzmanību uz Eiropas Savienības Tiesas norādīto, ka, lai arī saistībā ar darbībām, kas ir kvalificētas kā „ierobežojumi mērķa dēļ”, nav jācenšas ne noskaidrot, ne arī *a fortiori* pierādīt ietekmi uz konkurenci, lai šīs darbības kvalificētu kā „konkurences ierobežojumu” Līguma par Eiropas Savienības darbību 101.panta 1.punkta izpratnē, ciktāl pieredze rāda, ka šāda rīcība izraisa ražošanas samazināšanos un cenas palielināšanos, kas rada nepareizu līdzekļu sadali, it īpaši kaitējot patērētājiem, un saistībā ar šīm darbībām ir prasīts tikai pierādīt, ka tās faktiski ir kvalificējamās kā „ierobežojums mērķa dēļ”, vienlaikus tomēr nepietiek ar vienkāršiem nepierādītiem apgalvojumiem (*Eiropas Savienības Tiesas 2020.gada 30.janvāra sprieduma lietā „Generics (UK) u. c., C/307/18, ECLI:EU:C:2020:52, 64.–65.punkts*).

Ievērojot minēto, Konkurences padome, apgalvojot, ka tā ir ievērojusi atbilstošu pierādīšanas standartu savā lēmumā un ka tai nebija jāvērtē noteikti apstākļi, faktiski to nav nekādi pamatojusi, jo ar juridiski pamatotiem argumentiem nav atspēkojusi apgabaltiesas apsvērumus.

[9] Konkurences padome iebilst tam, ka apgabaltiesa uzskatījusi par nepieciešamu definēt konkrēto tirgu. Kasatore pamato, ka Konkurences likuma 11.panta pirmā daļa aizliedz tikai tādas saskaņotas darbības, kuru mērķis vai sekas ir konkurences kavēšana, ierobežošana vai deformēšana. Tādēļ normas piemērošanas priekšnoteikums ir konkurences attiecību pastāvēšana. Aizliegtas vienošanās lietās vienīgi konkurences attiecību pastāvēšanas konstatēšanai nepieciešams noteikt konkrēto tirgu, un šajā lietā nav šaubu par konkurences attiecību pastāvēšanu pieteicējas biedru starpā. Ņemot vērā, ka pieteicējas biedru starpā panāktā vienošanās ir konkurenci ierobežojoša pēc mērķa, tiesas norāde uz nepieciešamību konstatēt pieteicējas būtisku ietekmi konkrētajā tirgū ir kļūdaina.

Senāts piekrīt Konkurences padomei, ka atbilstoši Konkurences likuma 11.panta pirmajai daļai ir aizliegtas tikai tādas vienošanās, kas kropļo konkurenci. Tātad šīs normas kontekstā tas ir jānoskaidro. Atbilstoši Konkurences likuma 1.panta 6.punktam konkurence ir pastāvoša vai potenciāla ekonomiskā (saimnieciskā) sāncensība starp diviem vai vairākiem tirgus dalībniekiem konkrētajā tirgū. Savukārt panta 7.punkts paredz, ka konkurenti ir divi vai vairāki tirgus dalībnieki, kas konkurē. Atbilstoši panta 4.punktam konkrētais tirgus ir konkrētās preces tirgus, kas izvērtēts saistībā ar konkrēto ģeogrāfisko tirgu.

Tātad, lai noskaidrotu, vai konkurence ir ierobežota, kavēta vai deformēta, nav pietiekami noskaidrot tikai pašus subjektus, ir nepieciešams arī konstatēt, vai viņu starpā pastāv konkurences attiecības, proti, vai viņi ir konkurenti, un to ir iespējams secināt, tikai noskaidrojot to, ar ko šie subjekti

vispār konkurē.

Turklāt Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 7.punkts paredz, ka ir aizliegts un kopš noslēgšanas brīža spēkā neesošas tirgus dalībnieku vienošanās, kuru mērķis vai sekas ir konkurences kavēšana, ierobežošana vai deformēšana Latvijas teritorijā, to skaitā vienošanās par darbībām (bezdarbību), kuru dēļ cits tirgus dalībnieks ir spiests atstāt kādu konkrēto tirgu vai tiek apgrūtināta potenciāla tirgus dalībnieka iekļūšana kādā konkrētajā tirgū. Tāpat apgabaltiesa arī pamatoti akcentējusi, ka tiesību norma, uz kuru atsaucas Konkurences padome savā lēmumā, tiešā tekstā paredz, ka šīs normas kontekstā būtu noskaidrojams konkrētais tirgus.

Minētais nekādā veidā nenonāk pretrunā ar Senāta iepriekš atzīto: konkrētais tirgus, kurā notiek attiecīgo konkurences jautājumu novērtēšana, sastāv no produktu tirgus un ģeogrāfiskā tirgus kombinācijas. Aizliegta vienošanās lietās konkrētā tirgus noteikšanai ir nozīme, lai noteiktu, vai un kāda pastāv tirgū konkurence (*Senāta 2011.gada 29.aprīļa sprieduma lietā Nr. SKA-100/2011 (A43005209) 23.punkts*).

Arī juridiskajā literatūrā ir secināts, ka attiecīgā tirgus noteikšana ir būtiska Līguma par Eiropas Savienības darbību 101.panta (kas ir būtiski līdzīgs Konkurences likuma 11.pantam) piemērošanai, jo tirgus noteikšana parasti nepieciešama, lai noteiktu vienošanās ietekmi uz konkurenci (*Jones A., Sufrin B. EU Competition Law. 7th ed. Oxford University Press, 2019, pp.101 un tur minētās atsauces uz Eiropas Savienības Tiesas judikatūru*).

Ievērojot to, ka tirgus daļa ir viens no konkrētā tirgus elementiem (Konkurences likuma 1.panta 10.punkts: tirgus daļa ir tirgus dalībnieka piedāvāto preču daļa konkrētajā tirgū attiecībā pret visu šajā tirgū piedāvāto preču apjomu), Senāts neizslēdz, ka šis fakts var tikt izmantots, noskaidrojot to, vai kaitējuma konkurencei līmenis ir pietiekams, kā ietvaros vērtējams saimnieciski tiesiskais konteksts, tostarp faktiskie attiecīgā tirgus vai tirgu darbības un struktūras apstākļi.

[10] Konkurences padome norāda, ka nav pamatots apgabaltiesas secinājums, ka vienošanās nevar tikt atzīta par pierādītu „mērķa dēļ”, ja vien nav konstatēta vienošanās par cenu vai tirgus sadali.

Ja uz šo argumentu raugās vispārīgi, tad ir taisnība, ka, neskatoties uz to, ka konkurences ierobežojuma „mērķa dēļ” jēdziens ir jāinterpretē šauri, tas nenozīmē, ka tas attiecas vienīgi uz kartelēm, proti, uz tādām vienošām, kas vērstas uz tirgus sadali, cenu fiksēšanu, uz vienošām par konkursiem (sal., piemēram, *Eiropas Savienības Tiesas 2008.gada 20.novembra sprieduma lietā „Beef Industry Development and Barry Brothers”, C-209/07, ECLI:EU:C:2008:643, 22. un 23.punkts; ģenerāldokāta Henrika Saugmandsgora Ēes (Henrik Saugmandsgaard Øe) 2017.gada 21.septembra secinājumu lietā „F. Hoffmann-La Roche Ltd u. c.”, C-179/16, ECLI:EU:C:2018:25, 150.punkts*).

Vienlaikus ir jāņem vērā, ka apgabaltiesa šo argumentu ir minējusi saistībā ar savu vērtējumu par asociācijas ietvaros apspriestajiem jautājumiem, kas attiecināmi uz apdrošināšanas akciju sabiedrībām. Apgabaltiesa, novērtējot asociācijas protokolu un apspriesto jautājumu saturu, nekonstatēja, ka tiktu apspriesta tāda informācija, kas ļautu konstatēt aizliegtu vienošanos pēc mērķa. Raksturojot apspriestos jautājumus, apgabaltiesa secinājusi, ka asociācijas biedri apsprieduši to, kādas problēmas pastāv nozarē un ka tām būtu nepieciešams risinājums, individuāli ar konkrēta biedra komercdarbību saistīti jautājumi netika apspriesti. Tāpat apgabaltiesas pamatojums tam, kāpēc tā nesaskata, ka Konkurences padome ir pierādījusi aizliegtu vienošanos (saistībā ar apdrošināšanas akciju sabiedrībām) pēc mērķa, pēc būtības ir vienošanās satūra novērtējums.

Konkurences padome arī norādījusi, ka apgabaltiesas secinājums, ka vienošanās nevar tikt atzīta par pierādītu „mērķa dēļ”, nepamatoti balstīts arī uz tādu apstākļi, ka biedri nav apsprieduši kādu konkrētu viena biedra individualizētu gadījumu (biedra sensitīvu informāciju). Kasatore šo apgalvojumu nekādi nav tālāk pamatojusi. Tāpat šāds arguments ir vērtējams kā neargumentēta nepieņemšana tiesas secinājumam, un līdz ar to Senātam nav iespējams pienācīgi uz to atbildēt.

Konkurences padome, stiprinot šajā punktā minētos argumentus, norāda arī uz to, ka vienošanās ir vēsta uz patērētāju izvēles ierobežošanu saņemot automašīnas tehniskās apkopes un remonta pakalpojumus pie patērētājam kvalitātes un cenas ziņā atbilstošākā pakalpojumu sniedzēja, bet apgabaltiesa šo vienošanās ekonomisko kontekstu nav pienācīgi izvērtējusi. Spriežot pēc šā argumenta teksta un atsauces uz Administratīvās apgabaltiesas 2017.gada 10.marta spriedumu, Senāts secina, ka kasatore šeit atsaucas uz vienošanos saistībā ar līzinga devēju asociāciju. Tāpat šis arguments nekādi nesaisās ar apgabaltiesas apsvērumiem par vienošanos ar apdrošināšanas akciju sabiedrībām un tādējādi nevar atspēkot apgabaltiesas vērtējumu šai sakarā.

[11] Konkurences padome ieilst pret to, ka apgabaltiesa attiecībā uz vienošanos saistībā ar apdrošināšanas akciju sabiedrībām ņemusi vērā apstākļi, ka asociācijas un apdrošināšanas akciju sabiedrību sadarbības līgums nav noslēgts. Kasatore papildus norāda, ka apgabaltiesa bez pamatojuma kļūdaini norādījusi, ka pieteicējas biedri paši vienošanos nemaz nespēj īstenot, jo pārkāpuma būtība ir aizliegums pieteicējas biedriem kopīgi apspriest un vienoties par komerciāli sensitīviem jautājumiem, kas katram biedram jārisina individuāli, nesaskaņojot kopēju nostāju, nemazinot nesakaidrību par katra biedra uzvedību tirgū, ievērojot principu, ka katram biedram individuāli būtu jāveic pārunas ar līzinga devēju vai apdrošināšanas sabiedrību un individuāli jāvienojas par līgumos iekļaujamiem nosacījumiem.

Saistībā ar Konkurences padomes pirmo argumentu ir jāuzsver, ka apgabaltiesa vispārīgi ir vērtējusi vienošanās saturu un tā būtību, secinot, ka vienošanās neliecina par aizliegtu vienošanos pēc mērķa, tostarp atzīstot, ka asociācijas biedri nav apsprieduši individuālus ar konkrēta biedra komercdarbību saistītus jautājumus. Kā jau minēts, Konkurences padome nav atspēkojusi šo apgabaltiesas vērtējumu (sk. šā sprieduma 10.punktu). Savukārt apdrošināšanas akciju sabiedrību sniegtā informācija ir kalpojusi kā apstiprinājums vai papildu apsvērumi jau iepriekš izdarītajam secinājumam, ka pieteicējas biedru apspriestie jautājumi vai vienošanās nespēj pietiekamā mērā ietekmēt konkurenci. Senāts nesaskata pārkāpumu šādā tiesas vērtējumā.

Atbildot uz otro argumentu, Senāts norāda, ka apgabaltiesa attiecībā uz vienošanos saistībā ar apdrošināšanas akciju sabiedrībām šādu apsvērumu nav minējusi. Līdz ar to nav skaidra Konkurences padomes argumenta būtība, it īpaši ņemot vērā to, ka apgabaltiesai bija savi apsvērumi, kāpēc tā izdarīja šādu secinājumu attiecībā uz vienošanos ar līzinga devēju asociāciju.

[12] Konkurences padome attiecībā uz apgabaltiesas vērtējumu par vienošanos saistībā ar apdrošināšanas akciju sabiedrībām norāda, ka tiesa nepamatoti sašaurinājusi vienošanās, kas ierobežo konkurenci pēc mērķa, jēdzienu. Pamatojot šo apgalvojumu, kasatore norāda uz to, ka apgabaltiesa centusies skaidrot tos iemeslus, kuru dēļ nav konstatējams, ka pieteicējas biedru apspriestie jautājumi varētu būt acīmredzami vērsti uz konkurences ierobežošanu. Apgabaltiesas ieskatā pieteicējas biedru apspriestie jautājumi ir legītimī attaisnojami. Taču, lai konkrēta vienošanās būtu legītimī attaisnojama, ir nepieciešams pierādīt apspriesto jautājumu un sasniedzamo mērķu savstarpējo saistību. Hipotētiski mērķi, kas nav saistīti ar konkrēto vienošanos, nevar tikt uzskatīti par vienošanos attaisnojošiem.

Senāts atzīst, ka Konkurences padome uz apgabaltiesas novērtējumu par vienošanos saistībā ar apdrošināšanas akciju sabiedrībām mērķi, kura ietvaros apgabaltiesa vērtējusi vienošanās saturu un būtību (sk. apgabaltiesas sprieduma atreferējumu 2.8.punktā), ir raudzījies selektīvi. No apgabaltiesas vērtējuma kopumā izriet, ka asociācijas biedri ir apsprieduši nozarē pastāvošās problēmas (un nevis konkrētus gadījumus, kas saistīti ar kāda biedra komercdarbību, jeb, kā norāda Konkurences padome savā lēmumā, jautājumus, kas katram tirgus dalībniekam lemjami individuāli un

neatkarīgi), proti, tas bija sarunu priekšmets. Problēmu identificēšana neizbēgami ietver sevī priekšstatu par pareizo lietu kārtību, uz kuru būtu jātiecas, novēršot problēmas. Tādējādi nav pamata no apgabaltiesas vērtējuma izdalīt atsevišķus konstatējumus (kā to atrefērē kasatore: ka vienošanās rezultātā tiku panākts, ka automašīnas tiek saremontētas, kā rezultātā uzlabotos to vadības drošība; tiku atklāti tie gadījumi, kad tiek nomaksāti nodokļi vai uzskaitē tiek veikta korekti) un definēt tos kā leģitīmu mērķi, ar kuru mēģināts attaisnot vienošanos. Vienlaikus Konkurences padome nekādi nav pamatojusi, kāpēc asociācijas biedru apspriestie jautājumi pretēji apgabaltiesas vērtējumam tomēr ir uzskatāmi par tādiem, kas katram tirgus dalībniekam lenjami individuāli un neatkarīgi (kā kasatore vairākkārtīgi uzsver kasācijas sūdzība – komerciāli sensitīva informācija). Arī lēmumā Konkurences padome vien uzskaitījusi apspriestos jautājumus, bet nekādi nav analizējusi, kā šo jautājumu apspriešana kaitē konkurencei, vien atzīstot, ka tie ir tādi jautājumi, kas katram komersantam jārisina atsevišķi.

Līdz ar to ir noraidāmi visi tie Konkurences padomes argumenti, ar kuriem tā norāda, ka pieteicēja vienošanos nevar attaisnot ar hipotētisku mērķi, kam nav saistības ar konkrēto vienošanos, ka pieteicēja nav pierādījusi, ka šie hipotētiskie mērķi varētu īstenoties, jo apgabaltiesa nemaz nav atzinusi, ka vienošanās saturs liecina par aizliegtu vienošanos, bet Konkurences padome to nav atspēkojusi, neargumentēti turpinot uzstāt, ka vienošanās ir prettiesiska. Šādos apstākļos vēl jo vairāk nav piemērojama Konkurences likuma 11.panta otrā daļa, uz kuru Konkurences padome atsauca, norādot uz pieteicējas iespējām pierādīt aizliegtas vienošanās spēkā esību.

Ievērojot minēto, nav nozīmes arī kasatores iebildumiem pret to, ka apgabaltiesa kā argumentu izmantojusi to, ka jautājumi ir apspriesti biedrībā, jo, kā norāda pati Konkurences padome, nozīme ir vienīgi pašas vienošanās objektīvajam novērtējumam. Apgabaltiesa arī nav atzinusi, ka vienošanās ir pieļaujama tikai tāpēc, ka tā apspriesta asociācijā, tādējādi izslēdzot asociāciju no tirgus dalībnieku loka.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 348.panta pirmās daļas 1.punktu un 351.pantu, Senāts

nosprida

Atstāt negrozītu Administratīvās apgabaltiesas 2017.gada 30.maija spriedumu, bet Konkurences padomes kasācijas sūdzību noraidīt. Spriedums nav pārsūdzams.

Dz.Amerika

V.Kakste

D.Makarova